

Ecologische beoordeling nieuwbouw Oost 5 te Buitenpost

Opdrachtgever	Dhr. Hemstra, Y.
Referentie	Schut, E. 2017. Ecologische beoordeling nieuwbouw Oost 5 te Buitenpost. A&W-notitie NWGka2017#26. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
Projectcode	NWka2017#26
Status	Concept
Datum	12 oktober 2017
Projectleider	E.W. de Vries
Autorisatie	R.J. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
2. Situatieschets en plannen
3. Gebiedsbescherming en beoordeling
4. Soortbescherming en beoordeling
5. Conclusies
Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2

tel. 0511 – 474764

email: info@altwym.nl

website: www.altwym.nl

1. Inleiding

Aan de Oost 5 bestaat het voornemen tot nieuwbouw van een woning op een perceel grond tussen de weg en het spoor. In het kader van de reguliere regelgeving dienen voor dit initiatief een aantal onderzoeken te worden uitgevoerd, waaronder een ecologisch onderzoek.

Onderzoek in de vorm van een ecologische quickscan is nodig om te bepalen hoe de ingrepen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft de Wet natuurbescherming (sinds 1 januari 2017) en het Natuurbeheerplan Fryslân (Natuurnetwerk Nederland). De opdrachtgever heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Het onderzoek naar de aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Hierbij is vooral gebruik gemaakt van een uitgevoerd onderzoek in de directe omgeving van het plangebied (Heikoop 2012 en diverse bezoeken in de omgeving). Daarnaast is een veldbezoek uitgevoerd op 12 oktober, waarbij het gehele plangebied is bekeken.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

Het plangebied omvat het perceel aan Oost 5 te Buitenpost (figuur 1). Het gebied ligt aan de rand van de dorpskom in de wig van het spoor en de weg. Op het perceel zijn recentelijk (2016 en daarvoor) de bestaande gebouwen (deel ligboxstal e.d.) verwijderd. Er vindt geen aanvullende sloop meer plaats, wel wordt nog asbest verwijderd in de bestaande gebouwen. Er wordt op het voorste perceel, in de rooilijn met andere gebouwen aan de straat, een nieuwe woning gebouwd. Er worden op het perceel geen bomen gerooid.

Het betrokken perceel bestaat geheel uit grasland / gazon. Er loopt een sloot langs het perceel. Bijgaand zijn enkele foto's van het plangebied opgenomen die tijdens het veldbezoek zijn gemaakt.

Figuur 1: Ligging van het plangebied aan Oost 5 in Buitenpost. Hieronder een aantal foto's van het plangebied op 12 oktober 2017.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/ Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan.

3.1. Wet natuurbescherming (Natura 2000)

Uit de kaartgegevens over wettelijk beschermde gebieden blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het 'Lauwersmeer' dat op circa 9 km afstand van het plangebied ligt. De natuurwaarden waarvoor dit gebied is aangewezen zijn broedvogels en niet-broedvogels. Voor de broedvogels en een aantal niet-broedvogels geldt dat deze soorten alleen voorkomen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Gezien de aard van het plangebied en de beperkte omvang van de beoogde herinrichting kan worden aangenomen dat de beoogde werkzaamheden niet leiden tot negatieve effecten ten aanzien van de aangewezen natuurwaarden die binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied 'Lauwersmeergebied' voorkomen.

Enkele aangewezen soorten, zoals ganzensoorten, zwanensoorten en Smient slapen in het Natura 2000-gebied 'Lauwersmeergebied' en foerageren op agrarische percelen buiten de grenzen van dit gebied. Volgens de externe werking van de Natuurbeschermingswet zijn bovengenoemde vogelsoorten ook beschermd buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied.

Het plangebied is vanwege de ligging tussen spoor en weg, en nabij woningen, ongeschikt als foerageergebied voor bovengenoemde herbivore watervogels. Dit wordt ondersteund door waarnemingsgegevens die vooral waarnemingen laten zien ten zuiden van Buitenpost (www.waarneming.nl). Een reden hiervoor is dat de directe omgeving van het plangebied ongeschikt is, en ook veel activiteiten plaatsvinden, zoals op het bedrijventerrein De Swadde, de Newtonweg en de spoorlijn. Bovendien zijn in de ruime omgeving geschikte agrarische percelen beschikbaar voor de bovengenoemde soorten. Om deze redenen is het plangebied niet van belang zijn voor deze soorten.

Conclusie Voortoets

Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de beoogde nieuwbouw werkzaamheden geen (significant) negatieve effecten veroorzaken ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden in de (wijde) omgeving van het plangebied.

3.2. Overige vormen van gebiedsbescherming

Alle gebieden die rond het plangebied liggen en aangewezen zijn in het kader van het Natuurnetwerk Nederland en/of de bescherming van foeragerende ganzen en/of weidevogels, liggen op relatief grote afstanden tot het plangebied. Daardoor kunnen effecten op dergelijke gebieden worden uitgesloten. Om die reden veroorzaken de geplande werkzaamheden geen conflict met de betreffende regelgevingen.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland vanaf 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Fryslân hanteert vanaf 1 januari 2017 een lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling. De vrijgestelde soorten komen voor een groot deel overeen met de soorten die in de Flora- en faunawet onder het licht beschermde regime vielen.

Gezien de ligging van het plangebied in de bebouwde kom en het ontbreken van groenstructuren en water in het plangebied, zijn er beperkte mogelijkheden voor soorten die beschermd zijn volgens de Wnb. Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor de beoogde ingrepen.

4.1. Algemeen

Het plangebied bestaat uit een perceel grond aan de rand van de bebouwde kom van Buitenpost. Het is onwaarschijnlijk dat in het plangebied wettelijk beschermde soorten uit de volgende soortgroepen voorkomen en/of worden beïnvloed door de uitvoering van het beoogde project:

- Planten
- Ongewervelde diersoorten
- Vissen
- Reptielen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten en in de omgeving zijn dergelijk soorten niet aangetroffen (o.a. Heikoop 2012).
- In het plangebied is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.
- Uitstralende effecten van de ingreep reiken niet dermate ver buiten de begrenzing van de locatie dat daardoor (mogelijke) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

De beoogde werkzaamheden in het plangebied veroorzaken om deze redenen geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van bovengenoemde soortgroepen.

4.2 amfibieën

Amfibieën artikel 3.5 Wnb

Soorten die worden beschermd volgens artikel 3.5 Wnb, komen niet voor in de omgeving van het plangebied (NDFF, Van Delft *et al.* 2016). Bovendien voldoet het plangebied niet aan de habitateisen van dergelijke soorten. Om deze redenen kan de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Amfibieën artikel 3.10 Wnb

Het perceel en de aangrenzende sloot in het plangebied kunnen mogelijk deel uitmaken van het leefgebied van enkele amfibieën die vallen onder artikel 3.10 van de Wnb, zoals Bruine kikker of Gewone pad (NDFF, Van Delft *et al.* 2016). Voor deze soorten geldt dat door de Provinciale Staten vrijstelling is verleend. Andere soorten die vallen onder artikel 3.10 Wnb en waarvoor geen vrijstelling geldt, komen niet in het plangebied voor.

Conclusie

De plannen veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van amfibieën.

4.3 Vogels

In de Wet natuurbescherming valt het beschermingsregime van vogels onder wetsartikel 3.1 en 3.5. De vogelsoorten die onder de Europese Vogelrichtlijn vallen, zijn opgenomen in artikel 3.1. De vogelsoorten die onder bijlage II van het Verdrag van Bern vallen, zijn opgenomen in artikel 3.5. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten vallen onder artikel 3.1. Een klein deel van deze soorten valt tevens onder artikel 3.5. Vooralsnog worden door de provincies effecten op vogels beoordeeld volgens de bepalingen onder artikel 3.1.

Aan de rand van het plangebied en in de verdere omgeving is opgaande begroeiing aanwezig, zoals ruigte en opslag langs het spoor en verderop opgaande singels. Hier kunnen algemene vogels tot broeden komen, zoals Merel, Rietgors, en Houtduif.

Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan. Gezien het feit dat het plangebied waar nieuwbouw wordt gepleegd geen opgaande begroeiing voorkomt, is dit hier niet aan de orde.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden aangetast. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld bouw materiaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden aangetast, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats bijvoorbeeld. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze lijst is per 1 januari 2017 onveranderd overgenomen bij de Wet natuurbescherming.

Soorten die op de bovenstaande lijst staan en hun nestplaatsen in of aan huizen hebben, zijn de Huismus en de Gierzwaluw. Aangezien er geen sloop plaatsvindt en het perceel 'kaal' is, zijn in deze situatie geen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig.

Conclusie

De beoogde plannen veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels, mits broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord. Hierboven is beschreven hoe aan deze voorwaarden kan worden voldaan.

4.4 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Watervleermuis en Gewone grootoorvleermuis (o.a Heikoop 2012). Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. Aangezien er geen sloop plaatsvindt en het perceel 'kaal' is kan om deze reden worden geconcludeerd dat de plannen geen directe effecten veroorzaken op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied en de directe omgeving ervan kunnen deel uitmaken van het foerageergebied van enkele van de bovengenoemde vleermuissoorten. Dit speelt alleen aan de randen van het plangebied, voor zover er opgaande begroeiing is. Aangezien er geen bomen worden gekapt, zullen hierdoor geen noemenswaardige veranderingen optreden ten aanzien van foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen. Om deze reden mag worden geconcludeerd, dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied en vliegroutes blijft gewaarborgd.

Conclusie

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de plannen geen conflict veroorzaken met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen.

4.5. Overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen)

Overige zoogdiersoorten artikel 3.5 Wnb (exclusief vleermuizen)

Soorten die worden beschermd volgens artikel 3.5 Wnb (exclusief vleermuizen), komen niet voor in de omgeving van het plangebied. Bovendien voldoet het plangebied niet aan de habitateisen van dergelijke soorten. Om deze redenen kan de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Overige zoogdiersoorten artikel 3.10 Wnb

Mogelijk maakt het perceel deel uit van het leefgebied van enkele algemene zoogdiersoorten die vallen onder artikel 3.10 Wnb. Het gaat hierbij vooral om enkele (spits)muizensoorten, Egel en Mol. Deze soorten zijn vrijgesteld door Provinciale Staten van een aantal bepalingen bij o.a. ruimtelijke ingrepen. Soorten van artikel 3.10 Wnb, waarvoor geen vrijstelling geldt, komen niet voor in het plangebied.

Conclusie

De plannen veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen).

5. Conclusies

Op basis van de voorgaande hoofdstukken kunnen de onderstaande conclusies ten aanzien van de ecologische wet- en regelgeving worden getrokken.

Gebiedsbescherming

Wet natuurbescherming: Natura 2000

De plannen veroorzaken geen negatieve effecten op de natuurwaarden waarvoor de Natura 2000-gebieden 'Lauwersmeer' zijn aangewezen.

Overige gebiedsbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van overige vormen van gebiedsbescherming (regelgeving betreffende het Natuurnetwerk Nederland, ganzenfoeragegebied en weidevogelgebied).

Soortbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming, mits wordt voorkomen dat broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten worden verstoord.

Literatuur

Delft, J.J.C.W. van, J. Kranenbarg, A. de Bruin & P. Frigge 2016. Waarnemingenoverzicht 2015. Bijlage bij RAVON 63, jaargang 18 nummer 4. RAVON, Nijmegen.

Heikoop, J.E. 2012. Actualisatie ecologische gegevens van het tracé van De Centrale As, deelgebieden Noord en Midden A&W rapport 1700. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Vos, S (red.) 2007. Werkatlas Zoogdieren Fryslân – verspreiding 1990 - 2006. Provincie Fryslân, Leeuwarden

Websites

NDFP

Synbiosys

Waarneming.nl